

32 ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ISO. СТАНДАРТИ ЯК «БУДІВЕЛЬНИКИ ДОВІРИ»

32 Генеральна Асамблея ISO відбулася в Кейптауні (Південна Африка), поблизу від всесвітньо відомої визначної пам'ятки, мису Доброї Надії, що відповідало основній ідеї події, яка резонувала з надією і оптимізмом — «Стандарти будують довіру».

«Фінансова криза вразила всі ділові сектори і економіку по всьому світові, — сказав доктор Алан Моррісон, Президент ISO, під час виступу перед учасниками. — Головний імператив полягає у необхідності відновлення довіри і просуванні належної ділової практики та практики управління, а також у необхідності більш ефективно управляти ризиками й забезпечувати безперервність бізнесу. Міжнародні стандарти допомагають розвивати бізнес і сприяють відновленню довіри, необхідної для економічного розвитку».

Генеральний секретар ISO, пан Роб Стіл, розвинув це повідомлення: «Довіра пронизує діяльність, яку ми називаємо стандартизацією. Ми допомагаємо ухвалювати рішення. Ми надаємо тим, хто читає стандарти, відповіді, яких вони потребують стосовно проблем і питань, з якими стикаються. Стандарти надають ідеї відносно того, що і як вони повинні зробити, як отримати кращий результат. Стандарти прагматичні як і стандартизатори. Вони — «будівельники довіри».

Генеральна Асамблея ISO, що відбулася 16—18 вересня 2009 року, вперше на африканському континенті, була організована Південноафриканським бюро стандартів (SABS), яке представляв, зокрема на церемонії відкриття, генеральний виконавчий директор, доктор Бонакеле Мейломакол.

Генеральний директор Департаменту торгівлі і промисловості Південної Африки, пан Тшедіз Матона, привітав 363 делегати від 108 країн-членів ISO (із загальної кількості 162 країн-членів). «ISO може і повинна віді-

гравати головну роль у підтримці зусиль національних урядів використовувати глобальну економіку на користь своєї власної національної економіки, — сказав він. — Стандартизація пропонує достатньо надійний технічний інструмент для підтримання торгівлі, може полегшити її, усуваючи технічні бар'єри в торгівлі (ТВТ), і тим самим надати вигоду як розвиненим країнам, так і економікам, що розвиваються. Використання узгоджених на міжнародному рівні стандартів і процедур з оцінення відповідності підтримує не лише конкурентоспроможність, але й доступ до ринку та регіональну інтеграцію».

Пан Стіл у своєму першому виступі на посаді Генерального секретаря ISO 1 січня 2009 року згадав про свої відвідини членів ISO: «Я побачив своїми очима, як вони реагують на економічну кризу, що так істотно вплинула на світ, як в управлінні своєю власною діяльністю, так і в пошуку дій для укріплення ролі, яку можуть і відіграють стандарти в наданні допомоги щодо відновлення вкрай необхідної довіри між бізнесом, споживачами і урядами».

Члени ISO сподіваються знайти зовнішні можливості, які можуть бути використані для забезпечення ідей та інформації для людей та бізнес-структур, щоб пройти через це економічне потрясіння. Цікаво відзначити, що результати продажів стандартів ISO з початку 2009 року і до поточної дати зросли. Зараз час, коли людям потрібні правильні стандарти, щоб допомогти їм, тепер навіть доречніше використовувати стандарти ISO». Пан Стіл підкреслив міцне становище ISO, продемонстроване цілим рядом основних показників, зокрема:

✓ Загальна кількість органів-членів зросла до 162 — до сімейства ISO приєдналися п'ять нових країн-членів як члени-кореспонденти після Генеральної

Асамблеї 2008 року: Республіка Конго, Гамбія, Ліберія, Мавританія і Єрра-Леоне.

- ✓ Загальний фонд складає 18 000 стандартів.
  - ✓ Під час виконання поточного стратегічного плану (2005—2010 років) у рамках ISO було розроблено понад 40 нових проектів або проектів технічних комітетів (ТК) у таких сферах: інформаційна і соціальна безпека, реагування на кліматичні зміни, ефективність використання енергії та поновлюваних ресурсів, сталі проектування і експлуатація будівель, системи водопостачання, нанотехнологія, інтелектуальні транспортні системи, управління безпекою харчових продуктів, інформатика в охороні здоров'я, соціальна відповідальність.
  - ✓ Розвиток політики глобальної доцільності ISO та підвищення її застосування.
  - ✓ Встановлено зв'язки із цілим рядом важливих партнерів і сьогодні понад 700 організацій-партнерів співпрацюють з ISO й ТК.
  - ✓ Значно розширене навчання у рамках ISO.
  - ✓ Значно збільшена кількість послуг з комунікацій і розроблено цілу низку важливих публікацій з метою пояснення вигоди від застосування стандартів та участі в роботах із стандартизації, а також відносно того, що мають робити стандартизатори.
  - ✓ Збільшено обсяг роботи в цілях заохочення і одержання перспективних пропозицій від зацікавлених сторін та ідей для діяльності з міжнародної стандартизації.
  - ✓ Значно зросли фінансування і діяльність стосовно допомоги країнам та економікам, що розвиваються.
  - ✓ Удосконалено й розширено інструменти з оцінення відповідності.
  - ✓ Докладаються зусилля до підвищення цінності торгової марки ISO, яка постраждала від неусвідомленого або помилкового застосування у неточних або невідповідних заявах про відповідність стандартам ISO.
  - ✓ Удосконалилися процеси і процедури з розроблення стандартів у результаті значних інвестицій у ресурси як Центрального секретаріату ISO, так і серед членів та їхніх представників, відповідальних за функціонування секретаріатів і ТК із стандартизації.
- «Ми можемо і повинні робити більше, — заявив пан Стіл. — Ми маємо міцну основу для подальшої роботи. Ми повинні використати це задля створення основи удосконалення діяльності в майбутньому. У нас існує неймовірна можливість стратегічного планування процесу на 2011—2015 роки, щоб запитати себе і наших партнерів по бізнесу,

споживачів, академічного та урядового секторів — як стандарти можуть допомагати вам у вашій роботі та житті протягом означеного періоду та за його межами?»

ПАРТНЕРИ ISO

У Генеральній Асамблеї ISO взяли участь представники широкої партнерської мережі міжнародних, регіональних, урядових і неурядових організацій, зокрема, партнери ISO із Світового співробітництва зі стандартизації (WSC) — Міжнародна електротехнічна комісія (IEC) і Міжнародна спілка електрозв'язку (ITU).

Президент IEC, пан Жак Режі, сказав, що WSC перетворилося у «чудовий механізм» для вирішення найважливіших завдань для трьох організацій — підвищення рівня обізнаності стосовно міжнародної стандартизації.

«Щороку кількість ініціатив і заходів продовжує зростати, — сказав він. — У 2010 році в Женеві буде проведено тиждень наукового співтовариства, протягом якого відбудеться семінар Міжнародної комісії з навчання у галузі стандартизації (ICES). IEC, ISO і ITU також працюють над забезпеченням ефективного пропагування міжнародної стандартизації на Світовому енергетичному конгресі 2010 року в Канаді».

Пан Режі підкреслив важливість співпраці над міжнародними стандартами для боротьби з кліматичними змінами, підвищення енергетичної ефективності та забезпечення інструментами з оцінення відповідності як наріжного каменю для постійного удосконалення продукції та систем.

Заступник директора Сектора стандартизації у галузі електрозв'язку ITU, пан Рейнхард Шолл, підкреслив успішну співпрацю у рамках WSC, зокрема проведення робочої наради відносно «Повністю мережаного автомобіля» (Fully Networked Car), яка регулярно відбувається під час Женевського автомобільного салону. Він погодився із першочерговою важливістю проблем відносно кліматичних змін, які WSC визначило як тему Всесвітнього дня стандартизації 2009 року.

Пан Шолл визначив оцінку відповідності, як «тему порядку денного ITU і загальну проблему партнерів з WSC». У зв'язку з цим, він підтвердив: «Ми дуже цінуємо чудові рекомендації, які були одержані від ISO стосовно оцінення відповідності. Я хотів би скористатися можливістю, щоб подякувати ISO та її членам за їхню прихильність до глобального процесу розроблення стандартів та готовність співпрацювати з нами у цілях задоволення потреб світового співтовариства».

Від імені Світової організації торгівлі (СОТ), пан Ерік Вейкстром, радник з торгівлі й навколишнього середовища, секретар Комітету з технічних бар'єрів у торгівлі (ТВТ), сказав, що в минулому році Комітет з ТВТ витратив багато часу на обговорення міжнародних стандартів і того, як їхнє використання сприяє міжнародній торгівлі та економічному зростанню. «Стандарти, — сказав він, — як динамічна сфера технологічних «ноу-хау» можуть зробити позитивний внесок до економічного зростання. Вони просувають інновації й технічний прогрес та є важливим інструментом для полегшення конкуренції на ринках й передавання технології. Дійсно, стандарти пов'язують між собою дослідження, інноваційну діяльність і ринки.

Однак, економічні вигоди, як і раніше, важко піддаються кількісному оціненню, їх потрібно краще розуміти як у якісних, так і в кількісних термінах. Для цього необхідні додаткові дослідження. Учасники семінару СОТ за темою «Роль міжнародних стандартів в економічному розвитку» (березень 2009 року) рекомендували широко проводити тематичні дослідження стосовно економічного й торгового впливу стандартів».

ЕКОНОМІЧНІ ВИГОДИ

Крім того, програма Генеральної Асамблеї охоплювала відеопрезентацію проекту з розроблення методології для оцінювання і поширення економічних вигод від міжнародних стандартів, заснованих на консенсусі. Методологія була розроблена компанією Roland Berger Strategy Consultants (RBSC), її голова, професор Роланд Бергер, пояснив, що в той час як стандарти підвищують ефективність у межах компаній і сприяють співпраці між різними економічними учасниками, часто вони сприймаються виключно як експлуатаційні й тому мають обмежену важливість.

Цей розрив між сприйняттям і доцільністю перешкоджає багатьом компаніям використовувати повний потенціал стандартизації у своїй діяльності та стратегії. Найкращий підхід до усунення цього розриву повинен мати сувору і засновану на фактах методологію для оцінювання економічних вигод від стандартизації. Методологія, розроблена за участю приблизно 50 компаній зі всього світу, була впроваджена в автомобільному секторі по всьому світові й показала, що стандарти надали компаніям великий потенціал.

Важливо зробити цю перевагу настільки чіткою, щоб компанії визнали стратегічне значення стандартів і нарошували свої можливості в роботі з ними. Це значення виражається не лише в економічному плані, наприклад, витратами і вигодами, але й в ширшому сенсі, допомагаючи вирішити деякі сьогоденні найбільш невідкладні проблеми.

Членам ISO рекомендується застосувати і просувати методологію серед організацій у своїх відповідних країнах з метою оцінення створення економічних вигод за допомогою стандартів. Крім того, також планується надавати і просувати методологію ISO для академічних установ у цілях стимулювання подальшого розвитку досліджень та соціологічних досліджень стосовно стандартів.

ТЕХНІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Віце-президент ISO (технічне управління), пан Джейкоб Холмбланд, розповів про роботу Керівного технічного бюро (КТБ). За попередній рік КТБ заснувало проектний комітет (ТС 246) з антиконтрафактних інструментальних засобів, а зовсім недавно — ТК з контрзаходів і засобів для боротьби з підробками.

Було розглянуто низку інших пропозицій, зокрема, критерії сталості для виробництва біологічного палива, кількісне оцінення споживчого кредиту, традиційна китайська/азіатська медицина, очистка стічних вод, повторне їхнє використання, стабільність заходів управління, участь зацікавлених сторін у процесі консультацій, автозаправні станції скрапленням і стисненим природним газом для транспортних засобів, а також критерії для оцінювання економічних вигод від заходів енергозощадження.

НАГОРОДА ЗА СТАНДАРТИЗАЦІЮ У СФЕРІ ОПТИКИ

Досягненням міжнародної команди з розроблення стандартів у сфері оптики і фотоніки, що охоплюють, контактні лінзи і телескопи, була присуджена нагорода за лідерство ім. Лоуренса Д. Айкера, якою відзначається видатна робота однієї групи з розроблення стандартів ISO. У 2009 році нагорода дісталася ТК ISO/TC 172 «Оптика і фотоніка».

Робота ISO/TC 172, яка охоплює понад 280 міжнародних стандартів, покриває дуже широку галузь, у тому числі велику кількість продукції, яка використовується щодня — від окулярів для читання і контактних лінз до мікроскопів, телескопів та ендоскопів. Робота комітету також охоплює такі різноманітні галузі, як лазерні сканери, геодезичне обладнання, офтальмологічні товари, а також багато компонентів, які роблять ці системи можливими.

Секретарю ISO/TC 172, пані Елізабет Лейтнер, як представнику комітету, Президентом ISO була вручена нагорода. Під час вручення він сказав: «Дуже похвально, що комітет і його керівництво розробили стандарти для промисловості саме тоді, коли вони потрібні, і що комітет, як і раніше, забезпечує лідерство та підтримання потреб промисловості».

НАСТУПНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН

Віце-президент ISO (політика), доктор Джордж Арнольд, надав свої пропозиції стосовно визначення наступного стратегічного плану (2011—2015 роки). Він сказав, що ISO необхідно проявити більшу увагу до змін у світі, щоб організація зі стандартизації могла утримувати позиції міжнародного рівня. Це розуміють промисловість і політичні лідери, тому зараз потрібно визначитися, наскільки швидко необхідно виправдати їхні очікування.

У сфері створення технологій ISO повинна встановлювати діалог між ISO, IEC і ITU з метою визначення конструктивних рішень для промисловості та уряду.

ISO повинна забезпечувати більшу участь зацікавлених сторін, таких як споживачі й малий бізнес.

ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ОНОВЛЕННЯ

Глобальна фінансова криза була також однією з тем, яку зачепив скарбник ISO, пан Джуліан Піттон, у своєму виступі. «Будучи вихідцем із фінансового сектора, я переконаний, що стандарти ISO будуть могутнім інструментом для відновлення, — сказав він. — Добровільні стандарти можуть допомогти організаціям стати активно досконалими і дотримуватися принципів прозорості, якості, безпеки та управління ризиками...

Стандарти ISO пропонують здорові рішення для бізнес-структур і фінансового сектора в межах від якості, безпеки інформаційних технологій до конкретних фінансових стандартів, наприклад, таких як IBAN або ISIN. ISO активно відповідає на глобальні проблеми новими проектами, такими як засоби боротьби з контрафактною продукцією і контрзаходами проти шахрайства.

НАГОРОДА ГОЛЛАНДСЬКОЇ БІЗНЕС-ШКОЛИ

Роттердамська школа управління при Університеті Еразмуса (Нідерланди) була оголошена переможницею Нагороди ISO за вищу освіту в стандартизації за 2009 рік.

Доктор Ір. Хенк де Фрізе одержав нагороду від імені міжнародної бізнес-школи за програму зі стандартизації, якою охоплюються як випускники, так і студенти останнього курсу. Доктор Арнольд, голова комітету з призначення нагороди, який одностайно визнав Роттердамську школу управління як переможницю, сказав, що комітет був особливо вражений:

- комплексним підходом програми, яка поєднує самоосвіту і лекції, рівні від бакалавра до магістра;
- зв'язком між науковими дослідженнями впли-

ву стандартизації й застосуванням досліджень на ринку, охоплюючи стратегічні вигоди стандартизації для бізнесу;

- різноманітністю педагогічних інструментів, розроблених і використаних у програмах з особливим акцентом на науково-дослідницькій та бізнесовій актуальності;
- використанням знань на практиці.

ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ

Стандарти як рішення

Директор Британського інституту стандартів (BSI), пан Майк Лоу, виступив з доповіддю про стандарти як рішення широко сенсу в контексті економічної кризи, яку переживає весь світ, підкресливши, що стандарти можуть бути головним помічником в оновленні й каталізатором для зростання.

Він підкреслив, що оскільки бізнес-структури шукають рішення, то ISO повинна чітко дати зрозуміти ринку, що у змінених економічних умовах вибір повинен припадати на постачальника із правильними стандартами.

Сприяння участі

Програма містила пункт про механізми для полегшення участі експертів у розроблянні стандартів. Старший менеджер діяльності з стандартизації SABS, пані Сарайя Адам, описала кращі методи своєї організації.

Заступник Генерального секретаря ISO, пан Кевін Маккінлі, розповів про три аспекти підходу ISO до полегшення її участі в:

- координації та обміні передовим досвідом з партнерами;
- полегшенні використання створених електронних послуг;
- забезпеченні нових інструментів конференц-зв'язку і надання настанов.

У прийнятій спеціальній резолюції Генеральна Асамблея виразила свою глибоку вдячність Південноафриканському бюро стандартів за його теплий прийом і видатні заходи, які воно провело для ISO в Кейптауні 2009 року. Крім того, висловлює свою щиру подяку працівникам SABS за їх невтомне і корисне співробітництво до і під час події, що сприяло її проведенню і зробило великий внесок в успіх цього заходу.

Генеральна Асамблея ISO 2010 року відбудеться в Осло, Норвегія, організатором якої будуть «Стандарти Норвегії» (SN), а Генеральна Асамблея ISO 2011 року — в Новому Делі (Індія) за підтримки Бюро індійських стандартів (BIS). ■

(За матеріалами «Інформаційного бюлетеня з міжнародної стандартизації», 2010, № 1)